

Nr 39.

Ankom till riksdagens kansli den 18 maj 1915 kl. 11 f. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 och 6 §§ i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension m. m.

I en till riksdagen den 24 nästlidna april avlåten, till bankoutskottet remitterad proposition, nr 195, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

dels antaga här nedan intagna förslag till lag om ändrad lydelse av 5 och 6 §§ i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension,

dels ock medgiva att — utöver vad i 17 § av förenämnda lag finnes stadgat i fråga om beräkning av tjänstår för erhållande av pension — i sådant hänseende även må få beräknas tid, under vilken tjänsteman vid statens vattenfallsverk innehaft tjänst hos Södertälje kanal- och slussverksaktiebolag.

Förslag

till

lag om ändrad lydelse av 5 och 6 §§ i lagen den 11 oktober 1907
angående civila tjänst innehavares rätt till pension.

Häri genom förordnas som följer:

5 §.

Rätt att komma i åtnjutande av hel pension inträder:
för manlig tjänst innehavare vid uppnådda sextiosju levnadsår och
trettiofem tjänstår;

för kvinnlig tjänst innehavare vid uppnådda sextio levnadsår och
trettio tjänstår;

dock att sådan rätt inträder:

a) för ämneslärarinna vid de allmänna läroverken, högre lärarinne-
seminariet, folkskoleseminarierna samt blindundervisningsanstalterna: vid
femtiofem levnads- och tjugufem tjänstår;

b) för yrkesinspektris: vid sextio levnads- och tjugu tjänstår;

c) för tjänsteman, som varit anställd vid beskickning eller konsulat
i Ostasien eller Brasilien minst fem år, samt för mästerlots och lots:
vid sextio levnads- och trettio tjänstår;

d) för provinsialläkare: vid sextiotvå levnads- och tjugu tjänstår;

e) för fyringenjör och verkmästare vid lotsstyrelsen, befälhavare
å lotsverkets ångfartyg Vega, å lotsverkets ångfartyg anställd maski-
nist och uppbördsman, å fyrskepp anställd fyrmästare eller reserv-
fyrmästare, fyrvaktare och befälhavare eller reservfyrvaktare, fyrvaktare
samt fyrbiträde, övermontör, stationsmästare, maskinist och montör samt
sluss-, bro-, kanal- och hamnvakter vid statens vattenfallsverk, betjante
vid tullverkets kust- och gränsbevakning, gymnastiklärare, de vid blind-
undervisningsanstalterna anställda lärare ävensom beridare vid hingstdepå:
vid sextiotvå levnads- och trettio tjänstår;

f) för förste provinsialläkare: vid sextiofem levnads- och tjugutre
tjänstår;

g) för tjänstemän vid statens vattenfallsverk, anställda såsom över-
ingenjör vid kanalverk och driftingenjör vid kraftverk, för yrkesinspektör,

för lärare vid universiteten, karolinska mediko-kirurgiska institutet, tekniska högskolan, gymnastiska centralinstitutet, farmaceutiska institutet, tandläkarinstitutet, undervisningsanstalterna för barnmorskor, veterinärinstitutet, Chalmers tekniska institut, fria konsternas akademi, musikaliska akademiens konservatorium, skogshögskolan samt lantbruksinstitutet vid Ultuna och lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp, för folkskolinspektör, för föreståndare och överassistenter vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet, *för avdelningsföreståndare vid statens skogsförsöksanstalt* ävensom för statskonsulenter i olika grenar av lantushållningen samt länsveterinärer: vid sextiofem levnads- och tjugufem tjänstår;

h) för läkare vid hospital eller asyl för sinnessjuka: vid sextiofem levnads- och trettiofem tjänstår;

i) för bevakningspersonalen vid fångvårdsanstalterna, lotskapten, lotslöjtnant, överlots, å fast fyr anställd fyrmästare, uppördsfyrvaktare, fyrvaktare och fyrbiträde, postvaktbetjante, följande till statens vattenfallsverk hörande tjänstemän, nämligen överingenjör, distriktsingenjör, kanalingenjör, kanalinspektör, driftverkmästare, instrumentmakare, reparationsmästare, förman och maskinskötare, betjante vid tullverkets lokalförvaltning, andra ämnes- och övningslärare vid statens läroverk än de under e) och g) särskilt angivna ävensom statsgeologer, lantbruksingenjörer och distriktslantmätare, tjänstemän och betjante vid den lokala skogsförvaltningen, *skogsingenjörer, biträdande skogsingenjörer och tillsyningsmän inom skogsvårdsområde*, distriktschefer och distriktsingenjörer i väg- och vattenbyggnadsdistrikten ävensom observatorer, geodeter, kartografer, manliga ritare och gravörer vid rikets allmänna kartverk samt aktuarie, manliga ritare och gravörer vid sjökarteverket: vid sextiofem levnads- och trettiofem tjänstår;

k) för chefen för lantbruksstyrelsen: vid sextiosju levnads- och tio tjänstår såsom chef för nämnda styrelse;

l) för byråchefen för lantbruksärenden i lantbruksstyrelsen och lantbruksakademiens sekreterare, tillika ledamot och sekreterare i styrelsen för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet och ordförande i anstaltens nämnd: vid sextiosju levnads- och tjugufem tjänstår.

6 §.

Skyldighet att från tjänsten avgå inträder:

a) för innehavare av domarämbete vid fyllda sjuttio år eller, där han, efter att hava uppnått de i 5 § för rätt till hel pension stadgade

levnads- och tjänstår, oavbrutet under sex månader på grund av sjukdom varit och fortfarande finnes vara till tjänstgöring oförmögen;

b) för annan tjänstinnehavare vid uppnående av den i 5 § stadgade levnadsålder, Konungen eller, där viss ämbetsmyndighet äger att från tjänsten avskeda, den myndighet obetaget att låta med avskedet anstå, därest och så länge tjänstinnehavaren prövas kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna, dock icke i något fall längre än till fyllda sjuttio år;

c) för tjänstinnehavare, som icke uppnått den i 5 § stadgade levnadsålder, där han, efter att under fem på varandra följande år i följd av sjukdom, vanförhet eller lyte varit ur stånd att tjänstgöra, finnes vara för framtiden till tjänstgöring oförmögen;

d) för tjänstinnehavare, som träffats av olycksfall i tjänsten, där olycksfallet finnes för framtiden medföra oförmåga till tjänstgöring.

Befinnes tjänstinnehavare vara av sjukdom eller minskad arbetsförmåga urståndsatt att på ett tillfredsställande sätt fullgöra sina tjänståligganden, och har sådan tjänstinnehavare tillika antingen, där enligt 5 § rätt till hel pension inträder vid sextiosju levnadsår, uppnått en levnadsålder av minst sextiofem år, eller, där enligt samma paragraf rätt till hel pension inträder vid sextiotvå år eller fråga är om läkare vid hospital eller asyl för sinnessjuka eller förste provinsialläkare, som tillika är provinsialläkare, uppnått en levnadsålder av minst sextio år, eller, där fråga är om tjänstinnehavare vid den lokala skogsförvaltningen, *skogsingenjör, biträdande skogsingenjör, tillsyningsman inom skogsvårdsområde*, betjänte vid tullverkets lokalförvaltning eller de i 5 § i) omnämnda tjänstemän vid lotsverket, rikets allmänna kartverk, sjökarteverket och statens vattenfallsverk, uppnått en levnadsålder av minst sextiotre år, eller ock, där fråga är om yrkesinspektris, mästerylots eller lots, uppnått en levnadsålder av minst femtioåtta år, äge Konungen, uppå därom av vederbörande myndighet gjord framställning, förklara sådan tjänstinnehavare skyldig att från tjänsten avgå.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1916.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till propositionen.

Såsom av statsrådsprotokollet framgår, avser det framlagda förslaget *dels* ändring i pensionslagens bestämmelser i fråga om rätt till pension för avdelningsföreståndare vid statens skogsförsöksanstalt, *dels* beredande av pensionsrätt för skogsingenjörer, biträdande skogsingenjörer och tillsyningsmän inom skogsvårdsområde, *dels* ock utslutande ur pensionslagen av bestämmelse rörande pension för chefen för medicinalstyrelsen.

Utskottet.

Härjämte föreslås i propositionen viss förändring för beräkning av tjänstår i pensionshänseende för tjänsteman vid statens vattenfallsverk.

De av Kungl. Maj:t föreslagna förändringarna i gällande pensionsbestämmelser för avdelningsföreståndare vid statens skogsförsöksanstalt avse att ernå likställighet i pensionshänseende emellan nämnda befattningshavare samt föreståndare och överassistenten vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet.

Frågan om beredande av pensionsrätt för skogsingenjörer, biträdande skogsingenjörer och tillsyningsmän inom skogsvårdsområde sammanhänger med Kungl. Maj:ts till innevarande riksdag avlåtna proposition angående avlöningsstat för skogsstatens ordinarie personal m. m.

Uteslutandet ur pensionslagen av bestämmelse om pension för chefen för medicinalstyrelsen är en följd av den förändrade organisation av medicinalstyrelsen, som trätt i tillämpning den 1 januari 1915, och i samband varmed fastställts särskilda bestämmelser angående pensionsrätt för chefen för styrelsen.

Med hänsyn till den i statsrådsprotokollet förebragta utredningen anser sig utskottet böra tillstyrka förslaget i nu angivna delar.

Propositionen innehåller slutligen, som nämnt, förslag om förändrad beräkning av tjänstår i pensionshänseende för tjänsteman vid statens vattenfallsverk. Det föreslagna stadgandet härom synes stå i överensstämmelse med 1913 års riksdags beslut beträffande rätt för dylik tjänsteman att i pensionsavseende räkna sig tillgodo tid, under vilken han varit anställd i visst enskilt trafikföretags tjänst.

Utskottet har därför ansett sig böra förorda bifall till förslaget även i denna del.

Utskottet får alltså hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 195-
må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 18 maj 1915.

På bankoutskottets vägnar:

I. VON STAPELMOHR.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *von Stapelmohr, Neiglick, Hedenstierna, Ekman, Hallin, Wickman, Gustafsson* och *Roos*, samt

av andra kammaren: herrar friherre *Adelswärd, Vahlquist, Kristensson, Söderberg* i Hobborn, *Sommelius, Berg* i Munkfors, *Edholm* och *Jonsson* i Hä.

Reservationer:

av herrar *Neiglick, Vahlquist* och *Söderberg* i Hobborn;

av herr *Kristensson*, vilken inom utskottet yrkat, att utskottet bort göra ett uttalande av innehåll, att då staten övertog enskilt företag, de vid företaget ifråga anställda tjänstemän, som genom övertagandet erhöle statstjänst, ej skulle genom tillgodoräknande av tidigare tjänstetid hos det enskilda företaget utan erläggande av retroaktiva avgifter erhålla större förmåner i pensionshänseende än statens övriga tjänstemän;

samt av herr *Berg* i Munkfors och herr *Edholm*, vilka instämt med herr *Kristensson*.